

మానవాళికి నూతన ఆరంభం

ఓడలో ఉన్న ప్రయాణికులు ఎలా తిన్నారు లేక ఎలా నిద్రించారు లేక రోజులు ఎలా గడిపారు అనే విషయాల గూర్చి లేఖనము ఏమియు తెలుపుట లేదు. దేవుడు లోకమును దాని పాపపు నివాసుల నుండి శుద్ధిచేస్తున్నప్పుడు నోవహు కుటుంబం అనుభవించిన దృశ్యాలు, ధ్వనులు, లేక వాసనలను గూర్చి అది ఏమియు వర్ణించుట లేదు. దేవుడు భద్రపరచుచున్న జంతువులతో కూడ ఓడలో ఉన్న ఎనిమిది మంది ప్రయాణికులు, ఆయన తమను గూర్చి మరచిపోయేనేమో అని తలంచుకుంటున్నాడు.

నోవహు కుటుంబమును మరియు ఓడలోని జీవులన్నిటిని దేవుడు “జ్ఞాపకము చేసుకొనెను” అని 8వ అధ్యాయం తెలుపుచున్నది. ఆయన నీళ్లు తగ్గిపోవునట్లు చేసి (8:1-5) భూమి యెండునట్లు చేసెను (8:16-14) దేవుని ఆజ్ఞను అనుసరించి, నోవహు కుటుంబము మరియు జంతువులన్ని ఓడను విడచిపెట్టెను (8:15-19) నోవహు యొక్క బలి మరియు భూమి యున్నంత వరకు జీవులన్నిటిని నాశనం చేయను అను దేవుని వాగ్దానముతో ఈ అధ్యాయం ముగుస్తుంది (8:20-22)

వరద నీరు తగ్గుట (8:1-5)

¹దేవుడు నోవహును అతనితోకూడ ఓడలోనున్న సమస్త జంతువులను సమస్త పశువులను జ్ఞాపకము చేసికొనెను. దేవుడు భూమిమీద వాయువు విసరునట్లు చేయుటవలన నీళ్లు తగ్గిపోయెను. ²అగాధ జలముల ఊటలును ఆకాశపు తూములును మూయబడెను; ఆకాశమునుండి కురియుచున్న ప్రచండ వర్షము నిలిచిపోయెను. ³అప్పుడు నీళ్లు భూమిమీదనుండి క్రమక్రమముగా తీసి పోవుచుండెను; నూట ఏబది దినములైన తరువాత నీళ్లు తగ్గిపోగా ⁴ఏడవ నెల పదియేడవ దినమున ఓడ అరారాతు కొండలమీద నిలిచెను. ⁵నీళ్లు పదియవ నెలవరకు క్రమముగా తగ్గుచువచ్చెను. పదియవ నెల మొదటి దినమున కొండల శిఖరములు కనబడెను.

వచనం 1. నూట ఏబది రోజుల పాటు నీరు భూమిపై ప్రచండముగా ప్రబలెను అని చెప్పిన తరువాత (7:24), దేవుడు నోవహును అతనితోకూడ ఓడలోనున్న సమస్త జంతువులను సమస్త పశువులను జ్ఞాపకము చేసికొనెను అని రచయిత తెలియజేస్తున్నాడు. “దేవుడు జ్ఞాపకము చేసికొనెను” అను వ్యక్తీకరణ దేవుడు ఓడలోని వారిని లేక వారి పట్ల తన నిబద్ధతను మరచెని అర్థమునివ్వడు. “జ్ఞాపకం” (זָכַר, *zakar*) అను పదం దేవుని యొక్క మానసిక జ్ఞాపక స్థితిని సూచించదు గాని, అనేక నెలలుగా ఓడకు పరిమితమై ఉన్న “నోవహు మరియు సమస్త జంతువులు సమస్త పశువుల” తరపున పనిచేయుటకు దేవునిని పురికొల్పిన దైవిక శ్రద్ధను సూచిస్తుంది.¹ దేవుడు తన నిబంధన వాగ్దానాల పట్ల నమ్మకమైనవాడని ఇది చూపుతుంది (9:14-16; 19:29; 30:22; నిర్గమ. 2:24; 6:5; 32:13; లేవీ. 26:42, 45; సంఖ్యా. 10:9).

ఓడలో ఉన్నవారి కొరకు దేవుని యొక్క కార్యము ఆయన భూమిమీద వాయువు విసరునట్లు చేయుట ద్వారా ఆరంభమయ్యింది, మరియు అందువలన నీళ్లు తగ్గిపోయెను. “వాయువు” యొక్క మూల పదము רֶוַח (*ruach*), మరియు ఇది 1:2లోని సృష్టిలో “జలములపైన” అల్లాడుచుండిన దేవుని “ఆత్మ”కు కూడ ఉపయోగించబడెను. వాస్తవానికి ఆదికాండం 8లోని పలు పదములు ఆదికాండం 1 నుండి పునరావృతం అయ్యాయి. ఈ విధంగా పునరావృతం అగుట “దేవుడు నూతన సృష్టిని చేయుటకు పూనుకొనెను”² అని చూపుతుందని Kenneth A. Mathews చెప్పుచున్నాడు. ఏదేమైనా, ఈ సందర్భంలో, *ruach* స్పష్టంగా భూమి మీద ఉన్న ప్రళయపు నీళ్ళను తగ్గిపోవునట్లు చేయుటకు దేవుడు పంపిన వాస్తవిక వాయువును సూచిస్తుంది. ఇదే విధంగా, నిర్గమ సమయంలో, ఇశ్రాయేలు ప్రజలు “ఆరిన నేలమీద” నడచునట్లు ఎర్ర సముద్రపు నీటిని విభజించి ఆరిన నేలను చేయుటకు దేవుడు వాయువును పంపెను (నిర్గమ. 14:21, 22).

వచనం 2. వాయువును పంపుటకు తోడుగా, భూగర్భజలములు బయటకు రాకుండా దేవుడు అగాధ జలముల ఊటలను మూసివేసెను. వర్షమును ఆపుటకు ఆకాశపు తూములను మూసివేసెను. 2వ వచనంలో “మూయబడెను” మరియు “నిలిచిపోయెను” అని అనువదించబడిన రెండు క్రియారూప పదములు నిష్క్రియాత్మకములు, మరియు నీరు ఆగిపోవుట సహజసిద్ధంగానో యాద్యచ్ఛిక్తంగానో జరిగిన పని కాదని ఇది సూచిస్తుంది. మిగులు నీటి యొక్క పలు వనరులను ఆపుటలో దేవుని కార్యమును ఈ పదములు ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. ఈ వచనం 7:11, 12లోని దేవుని కార్యము యొక్క పునరాగమనమును సూచిస్తుంది.

వచనం 3. నీళ్లు భూమిమీద నుండి క్రమక్రమముగా తీసి పోవుచుండెను మరియు తగ్గిపోయెను అను మాట కూడ 7:17-24లో లిఖించబడిన సంఘటన యొక్క పునరావృతమే. అక్కడ, నీళ్లు “విస్తరించి” భూమిపై “ప్రబలెను” అని

చెప్పబడెను. ఇశ్రాయేలీయులు ఎర్ర సముద్రమును సురక్షితముగా దాటిన తరువాత అది సాధారణ స్థితికి తిరిగివచ్చినప్పుడు కూడ ఇలాంటి వర్షనే ఇవ్వబడింది (నిర్గమ. 14:26-28), మరియు ఇశ్రాయేలీయులు యోర్దాను నదని దాటినప్పుడు కూడ ఇలాంటి సంఘటనే జరిగెను (యెహో. 4:18).

నీళ్లు తగ్గిపోవుట నూట ఏబది దినములైన తరువాత అమర్చబడెను. “నూట ఏబది దినముల వరకు నీళ్లు భూమిమీద ప్రచండముగా ప్రబలెను” అని చెప్పిన 7:24కు పోలికగా ఇక్కడ భాష ఉంది. జలప్రళయ సన్నివేశాల కాల క్రమమును పునర్నిర్మించాలని ప్రయత్నించేవారు, 7:24 మరియు 8:3 మధ్య సంబంధము ఉందని ఒప్పుకోరు. 7:24లోని 150 రోజులు ప్రబలిన జలప్రళయమును సూచిస్తుందని మరియు 8:3లో ఉన్న 150 రోజులు తరువాత వచ్చిన నీరు తగ్గిన కాలమును సూచిస్తుందని-మొత్తం 300 రోజులని కొందరి అవగాహన.³ ఇది ఖచ్చితమైతే, 8:3 ఆ కాలంలో జరిగిన వాస్తవిక సంఘటనలకు ముందుగా కనిపించే సారాంశ వాక్యం అవుతుంది (8:4-12 చూడండి). 7:24 మరియు 8:3లు ఒకే 150 సంవత్సరాలు పరిగణిస్తున్నాయని ఇతరులు ఆలోచిస్తున్నారు.⁴ ఈ సమయం యొక్క అంతంలో, జలప్రళయం యొక్క నీరు తగ్గుట ఆరంభమయ్యింది, మరియు ఇది ఓడ నేలపై ఆగుటకు స్థలం సిద్ధంచేసెను.

వచనం 4. ఏడవ నెల పదియేడవ దినమున, ఖచ్చితంగా జలప్రళయం ఆరంభమైన ఐదు నెలలకు (7:11), ఓడ అరారాతు కొండలమీద నిలిచెను. నిలిచెను అను మాట యొక్క హెబ్రీ పదం (נָח, *nuach*) నోవహు అను పదం వంటి శబ్దమే కలిగియుంది (נֹחַ, *Noach*; 5:28, 29; 8:8, 9పై వ్యాఖ్యలను చూడండి). “కొండలు” అను పదం ఒక శిఖరమును సూచించదు గాని, ఆ పేరు కలిగిన పర్వత ప్రాంతమును సూచిస్తుంది. “అరారాతు” అను హెబ్రీ పదము, నేటి తూర్పు టర్కీ మరియు పశ్చిమ ఆర్మేనియా ప్రాంతాలలో ఉన్న మెనోపోతమియ లోయకు (నేటి ఇరాక్) తూర్పున ఉన్న దేశమైన “ఉరర్తు” యొక్క అష్షూరీయుల పేరుకు సమానమైనదిగా ఉన్నది. క్రీ.పూ. మొదటి సహస్రాబ్దిలో అష్షూరు రాజులు ఉరర్తు (అరారాతు)పై యుద్ధములు చేసిరి, మరియు ఈ ప్రాంతము పాత నిబంధనలో పలు మార్లు ప్రస్తావించబడినది (2 రాజులు 19:37; యెష. 37:38; యిర్మీయా 51:27).

ఓడ ఖచ్చితంగా ఆగిన స్థలమును కనుగొనుటకు అనేక పరిశోధనా బృందములు ప్రయత్నించాయి. క్రీ.శ. పదకొండు మరియు పన్నెండు శతాబ్దాలలో, ఒక పరంపర ఆరంభమై, “అరారాతు కొండ” అని ఇప్పుడు గుర్తించబడిన 17,000 అడుగుల ఎత్తైన శిఖరముపై నోవహు ఓడ ఆగెను అని చెప్పబడెను. సమయం గడచిన కొద్ది, అట్టి ప్రస్తావనలు మరింత సందిగ్ధతను కలిగించాయి, ఎందుకంటే ఓడను వెదకిన మరికొందరు పొసగని ప్రస్తావనలుచేసిరి. పలు బృందములు “అరారాతు కొండ” పైన మరియు ఇతర పర్వత శిఖరాల పైన కొన్ని ప్రాంతాలను

కనుగొని అక్కడ మహా ప్రళయాన్ని తప్పించుకున్న ఓడ యొక్క శిథిలాలు ఉన్నాయని చెబుతారు. కొందరు ఔత్సాహికులు ఓడలోని భాగమని తలచిన చెక్క ముక్కలను వారితో కూడ తెచ్చుకొనిరి. వీటిని కార్బన్-14 డేటింగుతో పరీక్షించినప్పుడు, ఇవి నోవహు కాలానికి కొన్ని వేల సంవత్సరాల తరువాత క్రీ.శ. ఐదవ శతాబ్దమునకు (లేక తరువాత కాలమునకు) చెందినవని చెప్పుట అన్వేషకులకు నిరుత్సాహాన్ని కలిగించింది. అంతేగాక, ప్రతిపాదిత స్థలాలలో ఎక్కడ కూడ ఇప్పుడు వైజ్ఞానిక పురావస్తు శాస్త్ర తవ్వకాలు జరుగుట లేదు, మరియు వస్తువులపై చేసిన ఎలాంటి వైజ్ఞానిక తేదీలు ఈ ప్రకటనలను నిర్ధారించలేదు. రుజువులు లేని కథలను గూర్చి బైబిల్ విద్యార్థులు జాగ్రత్తగా ఉండాలి⁷; ఎటువంటి నిర్ధారణలేకుండా మాకు ఓడ దొరికిందని చెప్పు పరిశోధకుల ప్రకటనలను అంగీకరించకుండానే ఎవరైనా జలప్రళయమును గూర్చిన లేఖన వాక్యాలను తప్పుకుండా నమ్మవచ్చు.

వచనం 5. నీళ్లు పదియవ నెలవరకు క్రమముగా తగ్గుచువచ్చెను. మరియు తరువాత పదియవ నెల మొదటి దినమున కొండల శిఖరములు కనబడెను. “అరారాతు కొండల”పై “ఓడ” నిలచెను అని చెప్పు 4వ వచనమునకు మరియు రెండు నెలల తరువాత వరకు “కొండల శిఖరములు” “కనిపించలేదు” అని చెప్పు 5వ వచనమునకు మధ్య వైరుధ్యం ఉందా? ఎలాంటి నిజమైన సమస్య లేదు. ఓడ కొండపై ఆగినప్పుడు పోడి నేల కనబడెనని 4వ వచనం చెప్పుటలేదు. ఓడ నేలను తాకినప్పుడు కొంత మట్టుకు నీటిలో మునిగియుండవచ్చు కనుక అలా చెప్పనవసరం లేదు. ఓడలో ఉన్నవారు, ఓడ ఒక బలమైన దానిపై ఆగినప్పుడు వచ్చిన శబ్దం విని, కుదుపులు అనుభవించారు; మరియు కొద్ది కాలంలోనే, నీళ్లు తగ్గుచుండగా, వారు కొండ శిఖరముపై ఆగియున్నారని గ్రహించారు. వారు బలమైన నేలపై ఉన్నప్పటికీ, ఆ ప్రాంతములోని ఇతర శిఖరములు కనిపించుటకు రెండు నెలలు పట్టెను. ఆ శిఖరములు “అరారాతు కొండలు”గా గుర్తించబడినవి.

ఆరిన నేల కనిపించుట (8:6-14)

⁶నలుబది దినములైన తరువాత నోవహు తాను చేసిన ఓడకిటికీ తీసి ⁷ఒక కాకిని వెలుపలికి పోవీడిచెను. అది బయటకు వెళ్లి భూమిమీదనుండి నీళ్లు ఇంకిపోవువరకు ఇటు అటు తిరుగుచుండెను. ⁸మరియు నీళ్లు నేలమీద నుండి తగ్గినవో లేదో చూచుటకు అతడు తన యొద్దనుండి నల్లపావురముకంటి వెలుపలికి పో వీడిచెను. ⁹నీళ్లు భూమి అంతటి మీద నున్నందున తన అరకాలు నిలుపుటకు దానికి స్థలము దొరకలేదు గనుక ఓడలోనున్న అతనియొద్దకు తిరిగివచ్చెను. అప్పుడతడు చెయ్యి చాపి దాని పట్టుకొని ఓడలోనికి తీసికొనెను. ¹⁰అతడు మరి యేడుదినములు తాళి మరల ఆ నల్ల పావురమును ఓడలోనుండి వెలుపలికి

విడిచెను. ¹¹సాయంకాలమున అది అతనియొద్దకు వచ్చినప్పుడు త్రుందబడిన ఓలీవచెట్టు ఆకు దాని నోటనుండెను గనుక నీళ్లు భూమిమీద నుండి తగ్గిపోయెనని నోవహునకు తెలిసెను. ¹²అతడింక మరి యేడు దినములు తాళి ఆ పావురమును వెలుపలికి విడిచెను. ఆ తరువాత అది అతని యొద్దకు తిరిగి రాలేదు. ¹³మరియు ఆరువందల ఒకటవ సంవత్సరము మొదటినెల తొలిదినమున నీళ్లు భూమిమీద నుండి యింకిపోయెను. నోవహు ఓడ కప్పు తీసి చూచినప్పుడు నేల ఆరియుండెను. ¹⁴రెండవ నెల యిరువది యేడవదినమున భూమియెండి యుండెను.

వచనం 6. స్పష్టముగా, “కొండల శిఖరములు” కనబడిన (8:5) తరువాత నలుబది దినములు గడిచెను, అప్పుడు నోవహు చివరికి ఓడకిటికీ [גַּלְגַּל, challon⁶] తీసెను. అనుకూల సమయం వచ్చు వరకు ఓడ నుండి బయటకు వెళ్లుటకు నోవహు సంశయించెనని ఈ కథనమును సూటిగా చదువుట ద్వారా అర్థమవుతుంది. ప్రయాణికులు-మానవులు మాత్రమే కాదు, ఓడలోని ఇతర జీవులు కూడ-బయటకు వెళ్లుటకు ముందు అది సురక్షితమో కాదో అతడు కనుగొనగోరెను అనుటలో సందేహం లేదు. “నోవహు తీసిన” “కిటికీ” పై కప్పులో ఉన్న మూత వంటిదైయుండ వచ్చు. ఎందుకంటే, నేలను చూచుటకు మరియు నీరు తగ్గినదో లేదో చూచుటకు అది వీలుగా లేదు. నేల ఆరినదో లేదో చూచుటకు అతడు పక్షులను ఎందుకు పంపెనో ఇది వివరిస్తుంది.

వచనం 7. మానవుని దుష్టత్వము, ఓడ నిర్మించవలసిన అవసరత, ఏ జంతువులను ఓడలోనికి తీసుకొనివెళ్ళాలి, మరియు రానున్న జలప్రళయం గూర్చి దేవుడు బయలుపరచిన సమయం మొదలుకొని, ఆయన నోవహుతో మాట్లాడినట్లు కనిపించదు. లేఖనాల ప్రకారం, 8:15 వరకు మరలా దేవుడు అతనితో మాట్లాడలేదు; కాబట్టి పక్షులను బయటకు పంపుట ద్వారా మాత్రమే భూమి నివసించ యోగ్యముగా ఉన్నదో లేదో నోవహు తెలుసుకొనగలడు.

నోవహు పోవిడిచిన మొదటి పక్షి కాకి, అది తరువాత పంపబడిన పావురము కంటే బలమైనది.⁷ కాకి అపవిత్రమైన స్కావెంజర్ కాబట్టి (లేవీ. 11:13, 15; ద్వితీ. 14:12, 14), అది నీటిపై ప్రవహిస్తున్న చచ్చిన జంతువుల శవములను తినగలదు. కాబట్టి, అది బ్రతికియుండుటకు దానికి పోడినేల యొక్క అవసరం లేదు; అంతేగాక తలదాచుకొనుటకు ఓడ యొక్క మూతలో నుండి లోనికి వెళ్ళవలసిన అవసరత కూడ దానికి లేదు. బయటకు కనిపించు రాళ్లపై మరియు ఓడ కప్పుపై కొన్ని సార్లు నిలుచుట మినహా, భూమిమీదనుండి నీళ్లు ఇంకిపోవువరకు ఇటు అటు తిరుగుచుండెను.

వచనాలు 8, 9. తరువాత, భూమిమీద ఆరిన నేల ఉన్నదో లేదో తెలుసుకొనుటకు నోవహు పావురమును పంపెను. పావురము పవిత్రమైన పక్షిగా

పరిగణించబడెను (15:9; లేవీ. 12:6), మరియు అది మొక్కలను ఆహారముగా తినెను. ఇట్టి పక్షులు లోయలలో నివసిస్తాయి కాబట్టి, “లోతట్టు ప్రాంతములు జీవన యోగ్యముగా ఉన్నవో లేవో గుర్తించుటకు” ఒక పావురము విడిచిపెట్టబడెను.⁸ పావురము గువ్వల కుటుంబానికి చెందినది. ఓడలో నేవహు యొద్ద పెంపుడు పావురాలు ఉన్నాయని కొందరు ప్రతిపాదించారు.⁹ పావురం పెంపుడుదో కాదో తెలియదుగాని, అది నేవహు యొద్దకు తిరిగివచ్చెను.

తన అరకాలు నిలుపుటకు స్థలము లేకుండా భూమిమీద ఇంకను చాలా నీళ్లు ఉన్నాయి. “అరకాలు నిలుపు స్థలము” (מנוח, *manoach*) అని అనువదించబడిన హెబ్రీ పదము కూడ నేవహు (נח, *Noah*) అనే పేరును పోలియుంది (5:28, 29; 8:4పై వ్యాఖ్యలను చూడండి). నేవహు పావురమును అందుకొనిన వివరణ కనులకు ఇంపైనది: అప్పుడతడు చెయ్యి చాపి దాని పట్టుకొని ఓడలోనికి తీసికొనెను.

వచనం 10. మరలా పావురమును బయటకు పంపుటకు నేవహు మరి యేడుదినములు తాళెను. అనగా, కాకిని పంపిన తరువాత పావురమును మొదటిగా పంపుటకు అతడు ఏడు రోజులు ఆగెను (8:8) అని అర్థము. అప్పుడు, ఏడు రోజుల తరువాత అతడు పావురమును రెండవ మారు పంపెను.

వచనం 11. సాయంకాలమున పావురము అతని దగ్గరకు తిరిగి వచ్చినప్పుడు త్రుంచబడిన ఓలీవచెట్టు ఆకు దాని నోటనుండెను. ఈ త్రుంచబడిన ఆకు నూతనంగా వికసించినది, మరియు భూమి ఆరెనని మరియు మరొకసారి మొదటి వలె ఫలవంతమాయెనని ఇది రుజువునిచ్చింది (1:11, 12, 30). ఓలీవ చెట్టు ఎత్తైన ప్రాంతాలలో పెరుగవు గనుక, నీళ్లు భూమిమీద నుండి తగ్గిపోయెనని నేవహునకు [ఇప్పుడు] తెలిసెను.

వచనం 12. కాబట్టి, అతడింక మరి యేడు దినములు తాళి ఆ పావురమును మూడవ మారు బయటకు పంపెను, మరియు ఈ సారి అది తిరిగి రాలేదు. ఈ సారి ఎగిరేటప్పుడు, తాను జీవించుటకు అనుకూలమైన వాతావరణమును పక్షి కనుగొనెను; కాబట్టి మరొక మారు ఓడలోనికి తిరిగి రావలసిన అవసరం లేదు.

వచనం 13. జలప్రళయం యొక్క కథనంలో సమయానికి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ ఇవ్వబడెను. ఆరువందలు ఒకటవ సంవత్సరము మొదటివెల తొలిదినమున నీళ్లు భూమిమీద నుండి యింకీపోయెను అని మనకు చెప్పబడెను. అతడు, అతని కుటుంబం, మరియు ఓడలో ఉన్న జీవరాసులన్ని ఓడను విడచి వెళ్లుటకు సమయం ఆసన్నమైనది అని నేవహు గ్రహించెను; కాబట్టి అతడు ఓడ కప్పు తీసి చూచినప్పుడు నేల ఆరియుండెను.

వచనం 14. చివరికి, రెండవ నెల యిరువది యేడవదినమున భూమియెండి యుండుట నేవహు చూచెను. 8:14లో వివరించబడిన సన్నివేశాలు 8:13లోని వాటికి రెండు నెలల తరువాత సంభవించెను గనుక, ఆ తరువాత వ్రాయబడిన

మాట ఆంగ్ల పాటకులకు సందిగ్ధతను కలిగించవచ్చు. వాస్తవానికి నేల యొక్క పొడితనమును వివరించుటకు రచయిత రెండు వేర్వేరు హెబ్రీ పదములను ఉపయోగించెను. 13వ వచనంలో, *chareb* (chareb) అను క్రియాపదం “భూమిమీద నుండి నీరు ఎండుట ఆరంభమాయెను”¹⁰ అని అర్థమునిస్తుంది కాని, అది బురదతోనే ఉంది. 14వ వచనంలోని *yabesh* (yabesh) అను క్రియాపదం, మరొక రెండు నెలలు ఎండిన తరువాత నేల పూర్తిగా ఎండిపోయి¹¹ మానవులకు మరియు బరువైన జంతువులకు కూడ నివాస యోగ్యమాయెను అను సత్యమును బయలుపరుస్తుంది.

ఓడను విడిచివెళ్ళమని దేవుని ఆజ్ఞ (8:15-19)

¹⁵⁻¹⁶అప్పుడు దేవుడు-నీవును నీతోకూడ నీ భార్యయు నీ కుమారులును నీ కోడండ్రును ఓడలోనుండి బయటకి రండి. ¹⁷పక్షులు పశువులు భూమిమీద ప్రాకు ప్రతి జాతి పురుగులు మొదలైన సమస్తశరీరులలో నీతోకూడ నున్న ప్రతిజంతువును వెంటబెట్టుకొని వెలుపలికి రావలెను. అవి భూమిమీద బహుగా విస్తరించి భూమిమీద ఫలించి అభివృద్ధి పొందవలెనని నోవహుతో చెప్పెను. ¹⁸కాబట్టి నోవహును అతనితో కూడ అతని కుమారులును అతని భార్యయు అతని కోడండ్రును బయటకి వచ్చిరి. ¹⁹ప్రతి జంతువును ప్రాకు ప్రతి పురుగును ప్రతి పిట్టయు భూమిమీద సంచరించునవన్నియు వాటి వాటి జాతుల చొప్పున ఆ ఓడలోనుండి బయటికి వచ్చెను.

వచనాలు 15-17. నేల యెండెనని మరియు మానవులను మరియు జంతువులను స్వీకరించుటకు అది సిద్ధముగా ఉన్నదని నోవహుకు తెలుసు, కాని దేవుని మాట వినబడినంత వరకు అతడు ఆ దిశలో వెళ్ళవలెనని తలచలేదు. ముందుగా చెప్పబడినట్లు, ఓడలోనికి వెళ్ళమని చెప్పిన నాటి నుండి దేవుడు నోవహుతో మాట్లాడినట్లు లేఖనములు ఎలాంటి సూచన ఇచ్చుట లేదు (7:1-4). అతడు ఓడలో నుండి దిగుటకు ముందు నమ్మకస్తుడైన ఆ పితరుడు సహనంగా వేచియుండెను.

సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు, పక్షులు పశువులు భూమిమీద ప్రాకు ప్రతి జాతి పురుగుతో సహా తన కుటుంబముతో ఓడలో నుండి వెలుపలికి రావలెనని దేవుడు నోవహుతో చెప్పెను. దేవుని తీర్పు వలననైన జలప్రళయం ద్వారా తనపై నివసించు వారి దుష్టత్వము నుండి శుద్ధి చేయబడిన నూతన లోకములోనికి వారు వెళ్ళవలెను. ఓడలోని ఒక మహత్తరమైన విమోచన ద్వారా దేవుడు వారికి నూతన ఆరంభమును ఇచ్చెను. ఒక విధంగా, నోవహు ఒక క్రొత్త ఆదాము. ఆయన మరియు అతని కుటుంబం ఒక క్రొత్త సృష్టిలో ఒక నూతన ఆరంభం

చేయవలసియుంది. వారు మరలా భూమిమీద ఫలించి అభివృద్ధి పొందవలెను.

వచనాలు 18, 19. 6:13-22 మరియు 7:1-5లో వివరించబడిన సన్నివేశాలకు ఈ వచనాలు ఆత్మీయ బలమును అందించుచున్నవి. మొదట దేవుడు పలికిన మాటలు వ్రాయబడి (8:15-17), తరువాత నోవహు దేవుని ఆజ్ఞలను పాటించెనను పరిశీలన వ్రాయబడింది (8:18, 19). దేవుని ఆజ్ఞలకు నమ్మకమైన స్పందనగా, నోవహును అతనితో కూడ అతని కుమారులును అతని భార్యయు అతని కోడండ్రును బయటికి వచ్చిరి. **ప్రతి జంతువును ప్రాకు ప్రతి పురుగును ప్రతి పిట్టయు భూమిమీద సంచరించునవన్నియు వాటి వాటి జాతుల చొప్పున ఆ ఓడలోనుండి బయటకి వచ్చెను.**

ఓడలో నివసించిన జీవులన్నియు వాటి వాటి జాతుల చొప్పున బయటికి వచ్చెను. ఇక్కడ వాడబడిన హెబ్రీ పదం *mishpachah* (Mishpachah), ఒక పెద్ద గుంపు లేక గోత్రము యొక్క చిన్న భాగముగా వాడబడెను. యాకోబు కుమారులు కుటుంబాలు, తెగలు, మరియు చివరికి పన్నెండు గోత్రాలు (ఇశ్రాయేలు దేశం)గా ఎదిగినట్లుగానే, మానవ సమాజంలో, *mishpachah* అను పదము ఒక గోత్రముగా ఎదగగలిగిన కొన్ని అనుబంధ కుటుంబాలు లేక గుంపులను కలిగియుంటుంది.¹² ఏదేమైనా, నోవహు కుటుంబం ఆ సమయంలో కేవలం ఆయన భార్య, ముగ్గురు కుమారులు మరియు ఆయన కోడండ్రుతో చాలా చిన్నదిగా ఉంది. “కుటుంబాలు”ను గూర్చిన ఈ మాట యొక్క ప్రాథమిక ఉద్దేశం ఏమనగా జంతు రాజ్యంలోని సభ్యులు ఓడలోనుండి బయటకు వెళ్ళెను. “కుటుంబాలు” అను పదమును వాడుటకు బదులుగా, జంతువులు “ఒక రకము తరువాత మరొకటి” (NIV; REB) లేక “ఒక జాతి తరువాత మరొకటి” (NJB) ఓడను విడచెనని ఇతర అనువాదాలు చెప్పుచున్నవి.

లోకమంతటిపై మరెన్నడు జలప్రళయమును

కలిగించనని దేవుని వాగ్దానం (8:20-22)

²⁰అప్పుడు నోవహు యెహోవాకు బలిపీఠము కట్టి, పవిత్ర పశువులన్నిటిలోను పవిత్ర పక్షులన్నిటిలోను కొన్ని తీసికొని ఆ పీఠముమీద దహనబలి అర్పించెను. ²¹అప్పుడు యెహోవా ఇంపయిన సువాసన నావ్పూణించి- ఇక మీదట నరులనుబట్టి భూమిని మరల శపించను. ఎందుకనగా నరుల హృదయాలోచన వారి బాల్యమునుండి చెడ్డది. నేనిప్పుడు చేసిన ప్రకారముగా ఇకను సమస్త జీవులను సంచరింపను. ²²భూమి నిలిచియున్నంత వరకు వెదకాలమును కోతకాలమును శీతోష్ణములును వేసవి శీతకాలములును రాత్రింబగళ్ళును ఉండక మానవని తన హృదయములో అనుకొనెను.

వచనం 20. జలప్రళయం నుండి దైవిక విమోచనను చూచినప్పుడు, ఆరాధించుట మానవుని యొక్క స్వాభావిక మరియు సరైన స్పందన. యెహోవాకు బలిపీఠము కట్టుట ద్వారా మరియు పవిత్ర పశువులన్నిటిలోను పవిత్ర పక్షులన్నిటిలోను కొన్ని బలిగా అర్పించుట ద్వారా నోవహు గొప్ప కృతజ్ఞతను కనుపరచెను. కయూను మరియు హేబెలు చరిత్రలో ఊహించబడినప్పటికీ (4:3-5), బలిపీఠం కట్టుటను గూర్చి లేఖనంలో ఇక్కడ మొట్టమొదటిగా వ్రాయబడెను. దహనబలులకు హెబ్రీ పదం *‘oloth* (‘*oloth*), మరియు దీని అర్థం “వినాశనములు” లేక “పూర్ణ దహనబలులు” కూడ కావచ్చు. ఇవి పాత నిబంధనలో అతి పురాతన రకమైన బలులు కావచ్చు. మోషే ధర్మశాస్త్రం ప్రకారం, అవి స్వేచ్ఛార్పణలుగాను (లేవీ. 22:17-25; సంఖ్యా. 15:1-13) మరియు పాప ప్రాయశ్చిత్తం కొరకు బహుమానములుగాను (17:11, *qorban*) సంతోషముగా అర్పించబడెను (లేవీ. 1:2-4; 16:24ను చూడండి). కొన్నిసార్లు దుఃఖ సమయాల్లో దేవుని సహాయం కొరకు చేయు ప్రార్థనలతో అవి కలసి అర్పించబడెవి (న్యాయాధి. 21:1-4; యిర్మీయా 14:12).¹³ పురాతన కాలంలోని ఇతర బలులకు భిన్నంగా, ఆరాధకుడు తినుటకు ఈ అర్పణలోని భాగమును పొందేవాడు కాదు. దీనికి బదులు, దేవునికి ఆ వ్యక్తి యొక్క పరిపూర్ణ సమర్పణ మరియు భక్తిని సూచిస్తూ, జంతువు సమూలంగా బలిపీఠంపై దహించబడేది.

వచనం 21. నోవహు బలి అర్పించినప్పుడు, యెహోవా [దాని] ఇంపయిన సువాసన నాఘ్రాణించెను. “దేవుడు సువాసన నాఘ్రాణించెను” అను మాట మానవరూప వ్యక్తికరణ, దేవునికి మానవ లక్షణాలు ఉన్నట్లు వివరణాత్మకముగా మాట్లాడుట. మనుష్యుని వలె ఆయనకు భౌతిక శరీరం లేనప్పటికీ (యోహాను 4:24), దేవునికి కళ్లు, చెవులు, చేతులు, లేక పాదములు ఉన్నట్లు బైబిల్ మాట్లాడుతుంది. దహన బలులు బలిపీఠంపై పూర్తిగా కాలినప్పుడు దేవుడు దహన బలి యొక్క “ఇంపయిన సువాసన నాఘ్రాణించెను” అను మాట, దేవుడు ఆరాధకుని మరియు అతని అర్పణను ఆమోదించెను మరియు అంగీకరించెను అని సూచిస్తుంది.¹⁴ నోవహు అర్పణలు దేవునికి పరిపూర్ణంగా సమర్పితమైన జీవితానికి ప్రాతినిధ్యం వహించాయి కాబట్టి అవి దేవునికి ఇష్టమైనవిగా ఉన్నాయి. క్రొత్త నిబంధనలో, ప్రభువునకు ప్రీతికారమును ఇష్టమునైన త్యాగపూరిత అర్పణలను గూర్చి మాట్లాడుతూ పౌలు ఇదే విధమైన రూపాలంకారమును ఉపయోగించెను (ఎఫెసీ. 5:2; ఫిలిప్పీ. 4:18).

*The Epic of Gilgamesh*లో చిత్రీకరించబడిన బబులోను దేవతల స్పందనకు ఈ సన్నివేశానికి చాలా తేడా ఉంది. భూమిమీద జలప్రళయం వచ్చినప్పుడు దేవతలు ఏడు రోజుల పాటు ఆహారం భుజించలేదని మరియు వారు చాలా ఆకలిగొన్నారని పురాణం చెబుతుంది. Utnapishtim (బబులోను నోవహు) ఓడలో నుండి బయటకు వచ్చి బలులు అర్పించినప్పుడు, “దేవతలు ఆ సువాసనను

చూసి” “బలి అర్పించువాని చుట్టు ఈగల వలె మూగిరి.”¹⁵ దేవతల యొక్క ఈ వింత ప్రవర్తన, దేవతలు వారి ఆహారం కొరకు జలప్రళయం నుండి తప్పించుకున్న వ్యక్తిపై పూర్తిగా ఆధారపడిరి అని పూర్వీకులు తలచినట్లు కనిపిస్తుంది.

నేపహు అర్చణలను ఆమోదించుట ద్వారా, ఇక మీదట నరులనుబట్టి భూమిని మరల శపించను అని దేవుడు తనతో తాను అనుకొనెను (అక్షరార్థంగా, “తన హృదయంతో”). 3:17లో ఆదాము పాపము తరువాత దేవుడు భూమిపై పలికిన శాపమును రద్దుచేసాడని కొందరు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు గానీ, ఆ సన్నివేశం జలప్రళయ ముగింపు యొక్క పరిధిలో లేదు. 8:21లోని ఉల్లేఖనం 6:5-7, 11-13తో అనుబంధం కలిగియుంది గానీ, ఏదెను శాపముతో కాదు. దేవుని ప్రతిజ్ఞ జలప్రళయం ద్వారా భూమిమీదికి వచ్చిన శాపము (నాశనం)నకు సంబంధించినది. వినాశనం తరువాత కూడ, అతడు జీవించుటకు కావలసిన పంటను సేద్యపరచుటకు మానవుడు చెమటోడ్చి కష్టపడుటలోని భూమి యొక్క శాపము కొనసాగెను కనుక ఈ విషయంలో ఎటువంటి వాదోపవాదాలు లేవు. మానవుడు పరిశ్రమ చెయ్యవలసిన అవసరం ఉన్నప్పటికీ, జలప్రళయం యొక్క నీటి ద్వారా మరలా లోకమును నాశనం చెయ్యనని దేవుడు వాగ్దానం చేసెను.

“ఇక మీదట” “భూమిని మరల శపించను” లేక ఈ విధంగా ప్రతి జీవరాశిని నాశనం చెయ్యను అని దేవుడు పలుకుటకు కారణం ఈ విధంగా తెలుపబడెను: ఎందుకనగా నరుల హృదయాలోచన వారి బాల్యమునుండి చెడ్డది. అంటే, లెక్క అప్పుజెప్పవలసిన వయస్సు నుండి అనగా మంచి చెడుల మధ్య బేధమును వివేచింపగలిగిన వయస్సు నుండి మానవుడు పాపిగా ఉన్నాడు. “ఎందుకనగా” అను పదమును రెండు విధాలుగా అనువదించవచ్చు: హెబ్రీ సముచ్చయమైన *ki* (ki) సాధారణ రీతిలో “ఎందుకనగా” లేక “వలన” అని అనువదించబడవచ్చు, అనగా నరుని హృదయ దుష్టత్వము వలన దేవుడు మరలా లోకమును నీటితో నాశనంచేయడు. 6:5 ప్రకారం, ఆ కారణం చేతనే దేవుడు అసలు భూమిని నాశనం చేయుటకు జలప్రళయమును పంపెను. కాబట్టి, ఈ వ్యాఖ్యానంలో గొప్ప వైరుధ్యం ఉంది: మానవుని యొక్క హృదయాలోచన చెడ్డదిగా ఉన్నందున పాత లోకమును నాశనం చేయుటకు దేవుడు జలప్రళయమును పంపెను; అయితే జలప్రళయం తరువాత మానవుని పాపము వలన మరలా అట్టి శాపమును భూమిమీదికి రప్పించకుండా ఆయన వాగ్దానము చేసెను.

వేరొక వ్యాఖ్యానంలో ఎలాంటి వైరుధ్యం కనిపించదు. *Ki* అను మాట హెబ్రీ భాషలో ఎక్కువగా “అయినప్పటికీ” లేక “అలా ఉన్నప్పటికీ” అను అర్థం కలిగిన అనుకూల-సముచ్చయంగా కూడ వాడబడెను (NKJV; NIV చూడండి). దీనిని అనుసరించి వ్యాఖ్యానిస్తే, దేవుడు చూపిన దైవిక కృపను ఈ మాట ఈ విధంగా వక్కాణిస్తుంది: మనుష్యులందరూ బాల్యము నుండి పాపము చేసినప్పటికీ, దేవుడు ఉచిత కృపను అనుగ్రహిస్తాడు. మరొక మాటలో, భూమి మీద అందరూ

చెడ్డ ఆలోచనలు మరియు దుష్ట క్రియలచేత దోషులగుట చేత తీర్పు మరియు మరణమునకు పాత్రులైనప్పటికీ, భవిష్యత్తులో మరొక ప్రపంచవ్యాప్త వినాశనం నుండి మానవాళిని రక్షిస్తాడను వాగ్దానమును దేవుడు నిలబెట్టుకుంటాడు.

వచనం 22. తన లోకమును ఆశీర్వదించాలనే దేవుని నిశ్చయత కొనసాగింది. భూమిపై మరొక నాశనకరమైన జలప్రళయానికి బదులుగా, భూమి నివాసయోగ్యమైనదిగా ఉండునట్లు అవసరమైన సాధారణ పరిస్థితులను ఆయన కలిగిస్తానని వాగ్దానము చేసెను. వెదకాలమును కోతకాలమును శీతోష్ణములును వేసవి శీతకాలములును రాత్రింబగళ్లును అనుగ్రహిస్తానని ఆయన వాగ్దానము చేసెను. మానవ హృదయం ఎంత అస్థిరమైనదియు మరియు ఊహించలేనిదియునైనా సరే (8:21), దేవుడు నూతన పరచిన ప్రపంచ చక్రంలో కొంత స్థిరత్వం మరియు నమ్మకత్వం ఎల్లప్పుడు ఉంటుంది. వ్యవసాయ కాలములైన “వెదకాలము మరియు కోతకాలము” మరియు ఇతర కాలములను మరలా స్థాపించాలను దేవుని నిర్ణయమును ప్రేరణ పొందిన రచయిత వక్కాణించెను (1:14 చూడండి). జీవితమును కొనసాగించుటకు ఇవి అవసరము, మరియు ప్రపంచం ఇంకను దేవుని స్వాధీనం మరియు ఆశీర్వాదములో ఉన్నదనుటకు ఇది రుజువుగా ఉన్నది (మత్తయి 5:45; కొలస్సీ. 1:17; హెబ్రీ. 1:3).

క్రమమును కొనసాగించెదను అని దేవుడు చేసిన వాగ్దానము భూమి నిలిచియున్నంత వరకు అను వ్యక్తీకరణ ద్వారా యోగ్యతను పొందినది. లోకము అంతరించు సమయం వస్తుందని ఈ మాట యొక్క అర్థం. చివరిగా క్రీస్తు రెండవ రాకడలో దేవుడు ఇప్పటి లోకమును నాశనం చేయును అని బోధించు క్రొత్త నిబంధనలో ఇది మరింత స్పష్టము చేయబడినది. నోవహు దినములలో వలె నీటి ద్వారా నాశనం చేయబడక, అది అగ్ని ద్వారా కాల్చబడును (2 పేతురు 3:6, 7, 10, 12). కాబట్టి, దేవుని ప్రజలుగా “క్రొత్త ఆకాశముల కొరకును క్రొత్త భూమి కొరకును కనిపెట్టు చున్నాము; వాటియందు నీతి నివసించును (2 పేతురు 3:13).

అన్వయము

నేటి ద్వారా రక్షించబడుట (అధ్యాయం 8)

ఓడలోని ఎనిమిది మంది విషయమైతే, వారి విమోచన పెంతెకోస్తు నుండి నేటి వరకు క్రైస్తవులు అనుభవించిన రక్షణను పోలియున్నది (τύπος, *tupos*). (1) భౌతిక ఆశ్రయ స్థలమైన ఓడలోనికి నోవహు మరియు అతని కుటుంబం విశ్వాసంతో ప్రవేశించెను అని లేఖనం తెలుపుచున్నది. పశ్చాత్తాపము పొందిన

విశ్వాసులు, తమ ఆత్మీయ ఆశ్రయ స్థానమైన “క్రీస్తులోనికి బాప్తిస్మము పొందుదురు” (రోమా 6:3a). (2) పురాతన లోకంలో మారుమనస్సు లేనివారికి జలప్రళయం మరణ పాత్ర వలె ఉండెను; అయితే అది నోవహును మరియు ఓడలోని ఇతరులను రక్షించెను. పశ్చాత్తాపం పొందిన విశ్వాసులు క్రీస్తు మరణంలోనికి బాప్తిస్మము పొందినప్పుడు (రోమా 6:3b), వారు మరణించుటకు బదులు, ఆయన ద్వారా వారు ఆత్మీయ జీవితం పొందుదురు. (3) “ఎనిమిది మంది [నోవహు మరియు అతని కుటుంబం] నీటి ద్వారా రక్షణపొందిరి”; అదే విధంగా, లేక “దానికి సాదృశ్యమైన [ἀντίτυπος, *antitupos*]¹⁶ బాప్తిస్మము ఇప్పుడు మిమ్మును రక్షించుచున్నది” (1 పేతురు 3:20, 21). (4) విశ్వాసము ద్వారా, నోవహు మరియు అతని కుటుంబం, తన పాత దుష్ప్రవృత్తము నుండి కడుగబడిన నూతన లోకములోనికి నూతన ఆరంభముతో, ఓడలో నుండి నూతన (రక్షించబడిన) వ్యక్తులుగా బయటకు వచ్చిరి. పశ్చాత్తాపం పొందిన విశ్వాసులు బాప్తిస్మము యొక్క నీటి నుండి బయటకు వచ్చినప్పుడు, వారు “నూతన జీవితముతో” (రోమా 6:4), క్రీస్తులో నూతన సృష్టిగా బయటకు వచ్చుదురు. అనగా “పాతవి గతించెను” మరియు “ఇదిగో కొత్తవాయెను” (2 కొరింథీ. 5:17). (5) నోవహు మరియు అతని కుటుంబం యొక్క రక్షణ నీటి రక్షణ కాదు, అనగా, అక్షరార్థంగా నీరు వారిని రక్షించలేదు. అది పాత లోకమును కొత్త లోకముతో వేరుచేసింది; మరియు విశ్వాసము ద్వారా వారు దానిని దాటి వచ్చారు. అదే విధంగా, బాప్తిస్మములోని నీరు కూడ అక్షరార్థంగా పాపములను కడుగలేదు (1 పేతురు 3:21); అది పాత జీవితమునకు మరియు క్రీస్తులోని నూతన జీవితమునకు మధ్య విభజన రేఖ వలె ఉన్నది. కేవలం యేసు క్రీస్తు నందు మరియు ఆయన రక్తము యొక్క శుద్ధిచేయు శక్తి నందు విశ్వసించుట ద్వారానే బాప్తిస్మము అను నీటి సమాధిని దాటి వచ్చుచుండగా మన పాపములు కడుగబడతాయి (మత్తయి 26:28; అపొ. 22:16; రోమా. 6:4-6).

(6) దేవుని కృప వారిని రక్షించి శుద్ధిచేయబడిన లోకములో మంచి మనస్సాక్షితో నూతన జీవితం జీవించు అవకాశం ఇచ్చెను కాబట్టి, ఓడలో నుండి బయటకు వచ్చిన వారు తమ రక్షణ దేవుని వలన వచ్చెనని నమ్మిరి. అదే విధంగా, పశ్చాత్తాపం పొందిన విశ్వాసులు క్రీస్తులోనికి బాప్తిస్మము పొందినప్పుడు (గలతీ. 3:26, 27; తీతు. 3:4-7), విశ్వాసము ద్వారా కృపలో రక్షణపొందుదురు (ఎఫెసీ. 2:4-9). వారు “యేసు క్రీస్తు పునరుత్థాన మూలముగా దేవుని విషయము నిర్మలమైన మనసాక్షినిచ్చు ప్రత్యుత్తరము పొందిరి” (1 పేతురు 3:21). (7) మరొక జలప్రళయం ద్వారా మానవజాతిని మరణమునకు పాత్రులను చెయ్యనని దేవుడు వాగ్దానము చేసెను. అయితే, వెదకాలము మరియు కోతకాలము అను సాధారణ కాలములు కలిగిన నూతన లోకమునిచ్చి వారిని ఆశీర్వదించాలని దేవుడు పూనుకొనెను, మరియు దానిలో వారు మరొక మారు

భూమి యొక్క ఫలములను అనుభవిస్తారు. నేడు, దేవుడు తన ప్రజలను క్రీస్తులో నూతన జీవముతో ఆశీర్వదిస్తాడు. క్రైస్తవులు ఇప్పుడు పరిశుద్ధాత్మ నీతి ఫలమును అనుభవిస్తారు (గలతీ. 5:22, 23). పరలోకపు పరదైశులో, నమ్మకస్తులైనవారు, తండ్రి అయిన దేవుని, మరియు గొర్రెపిల్ల సమక్షంలో, “పన్నెండు కాపులు కాయు ... జనులను స్వస్థపరచు” జీవ వృక్షంలో ఆత్మీయంగా పాలివారవుతారు (ప్రకటన 22:2).

“దేవుడు నోవహును ... జ్ఞాపకము చేసికొనెను” (8:1)

దేవుని కృప. దేవుడు నోవహును జ్ఞాపకం చేసికొని కృపతో వ్యవహరించెను. ఓడ అనేక నెలలు సముద్రంలో గడిపిన పిమ్మట, నోవహు పట్ల మరియు ఓడలో ఉన్న ఇతరుల పట్ల దేవుడు తన దైవిక చింతను మరియు నమ్మకత్వమును కనుపరచి నీళ్లు అర్చుటకు భూమిమీదికి బలమైన వాయువును పంపెను. దీనికి తోడు, భూమి మీదకు మరింత నీరు రాకుండా, ఆయన “అగాధ జలముల ఊటలను” ఆపి “ఆకాశపు తూములను” మూసివేసెను (8:1-5). దేవుని యొక్క ఈ కృపా కార్యము ఓడలో ఉన్న వారికి ఒక మలుపురాయిగా అయ్యింది. జీవించుటకు వారు చేసిన భయంకరమైన సంఘర్షణ మధ్యలో, జలప్రళయం యొక్క నీరు తమ వినాశన కార్యము నుండి శాంతించునని ఆశించుటకు ఆయన వారికి ఒక కారణమును ఇచ్చెను. కేవలం నీరు తగ్గుట మాత్రమే గాక - కొన్ని నెలల తరువాత-ఓడ కొండలపై నిలిచెను. పదియవ నెల మొదటి దినమున, ఆ ప్రాంతములోని ఇతర కొండల శిఖరములు నీటికి పైగా కనబడెను (8:4, 5). ఓడలో ఉన్నవారిని నీటి సమాధి నుండి రక్షిస్తానని దేవుడు చేసిన వాగ్దానమునము పట్ల దేవుడు నమ్మకముగా ఉండెననుటకు ఇదంతా నిర్ధారణగా ఉంది.

యెహోవా నోవహుతోను మరియు తన కుటుంబంతో చేసిన వాగ్దానమునకు నమ్మదగినవాడని రుజువుచేయబడింది. తరువాత యూదా చరిత్రలో, దేవుడు చేసిన నిబంధన వాగ్దానాల మీద దేవుని యొక్క నమ్మకత్వముపై దేవుని ప్రజల యొక్క విశ్వాసము ఆధారపడెను అని ప్రకటించబడింది (ద్వితీ. 7:9; కీర్తనలు 36:5; 40:10; యెష. 49:7; విలాప. 3:22-26). దేవుని యొక్క నమ్మకత్వము పాత నిబంధనలోని మిగిలిన చోట్ల కంటే ఎక్కువగా ఘనపరచబడిన 89వ కీర్తనలో (89:1, 2, 5, 8, 24, 33, 49లో ఏడు సార్లు), ఈ వేదాంతపరమైన విషయమును బబులోను చెర అను కప్పమైన వాస్తవముతో సమర్థించుటకు కీర్తనాకారుడు క్లిష్టతను ఎదుర్కొన్నాడు. దావీదు “కిరీటమును” మరియు “సింహాసనమును” “నేలకు పడగొట్టుట” ద్వారా దేవుడు దావీదు సింహాసనముతో చేసిన “నిబంధన అసహ్యమాయెను” అని తన మనస్సులో అనిపించెను (కీర్తనలు 89:39, 44). దేవుని “అభిషిక్తుని” (రాజు) సైన్యములు ఓటమిపాలై

అవమానపరచబడెను, మరియు యెరూషలేము కంచెలు “తెగగొట్టబడ్డాయి” (కీర్తనలు 89:38-40). దేవుడు తన ప్రజలపై ఇట్టి ఉపద్రవము ఎలా రప్పించగలడో గ్రహించలేని కీర్తనాకారుడు, దేవుని “కృపాతికయమును” (“నిత్య ప్రేమ”; NRSV) మరియు విశ్వాస్యతను ప్రశ్నించెను (కీర్తనలు 89:49).

విశ్వాస్యత చూపమని దేవునికి జ్ఞాపకం చేస్తూ మరియు దేశము యొక్క స్వీయ జాతిలో కొట్టిమిట్టాడుతు, దేవుడు తన వాగ్దానములను ఉల్లంఘించెనని చెప్పుటలో కీర్తనాకారుడు తప్పుచేసెను. తన తప్పు స్పష్టమైనది ఎందుకంటే, ఇశ్రాయేలు ప్రజలు తరువాత ఊహించినట్లు, ప్రజలు ఎలా వ్యవహరించినా ఫరవాలేదు అనే షరతులులేని వాగ్దానముగా దేవుని నిబంధన విశ్వాస్యత ఉండాలని దేవుడు కూడా ఎన్నడు ఆశించలేదు. దేవుని ప్రజలు వాగ్దానము చేయబడిన ఆశీర్వాదములను అనుభవించాలంటే, దేవుని నిబంధనలు ఆయన ప్రజల నుండి విశ్వాసము మరియు విధేయతను కోరతాయి.

ఇశ్రాయేలు ప్రజలు అరణ్యంలో సుమారు నలభై సంవత్సరాల పాటు సంచరించిన తరువాత మోషే తన ప్రసంగాలలో దీనిని గూర్చి స్పష్టముగా తెలియజేసాడు. వారు వాగ్దాన దేశములో ప్రవేశించి దానిని వశపరచుకున్న తరువాత, వారు దేవుని కృపను గూర్చి ఊహించుకొనకూడదని ఆయన ప్రజలను ముందుగానే హెచ్చరించెను. విగ్రహాల వైపు తిరుగుట ద్వారా వారు దేశమును కోల్పోయి పరాయి దేశములలో చెదిరిపోతారని ఆయన చెప్పెను (ద్వితీ. 4:22-28; 6:10-15; 8:11-20; 11:1-17; 28:1-37; 30:15-20; 32:4, 5, 15-22, 44-47). స్పష్టముగా, వారు దేవుని నమ్మినా నమ్మకపోయినా మరియు ఆయన ఆజ్ఞలకు విధేయులైనా కాకపోయినా ఓడలో ఉన్న వారిని దేవుడు రక్షించి ఆశీర్వాదిస్తాడని నోవహు ఆలోచించలేదు. తరువాత ఇశ్రాయేలీయులు అరణ్యంలో చేసిన విధంగా, ఓడలోని వారు తమ సుదీర్ఘ నివాసంలో సణిగినట్లు మరియు నేరారోపణ చేసినట్లు లేఖనము ఎలాంటి సూచన ఇచ్చుటలేదు (నిర్గమ. 14:11, 12; 15:22-26; 16:1-12; 17:1-7; 32:1-9; సంఖ్యా. 11:1-9; 14:1-4).

నోవహు నమ్మిక. నోవహు దేవునిపై నమ్మికయించి సహనంతో వేచియున్నాడు. ఓడలోని గదులు పురాతనంగా మరియు ఇరుకుగా ఉండి, సౌకర్యం కొరకు గాక కేవలం మానవులను మరియు జంతువులను కాపాడుకొనుటకు మాత్రమే చేయబడియుండవచ్చు. అయితే, సముద్రంలో చాలా నెలలు ఉండుటను గూర్చి నోవహు ఫిర్యాదు చెయ్యలేదని స్పష్టమవుతుంది. మరియు అతడు విశ్వాసమును విడిచిపెట్టలేదు మరియు దేవుడు ఒక సంవత్సరం పాటు మాట్లాడలేదు కాబట్టి తన కుటుంబమును ఆయన విడచెను అని కూడ నిందించలేదు. అంతేగాక, ఓడ కొండమీద ఆగిన తరువాత కూడ నోవహు త్వరితముగా ఓడలో నుండి బయటకు రాలేదు. తన కుటుంబ పరిస్థితులను గూర్చిన సత్యములను విశ్లేషించు పలు పద్ధతులను ఉపయోగిస్తూ

ఆయన సహనమును మరియు విధేయతను చూపెను.

తమ పరిస్థితిని పరీక్షించుటకు, నోవహు మొదట కాకిని బయటకు పంపెను, మరియు అది చుట్టు ఎగురుచు ఓడలోనికి తిరిగిరాలేదు. ఆ తరువాత ఏడు రోజుల వ్యవధిని పాటిస్తూ, పావురమును మూడు సార్లు పంపెను. రెండవ సారి, ఆ పక్షి ఒక ఓలీవ ఆకును తెచ్చెను; అయితే మూడవ మారు అది తిరిగి రాలేదు. అప్పుడు మానవులు మరియు సమస్త జంతువులు జీవించుటకు అనువుగా నీళ్లు తగ్గిపోయెను మరియు భూమి ఆరెనని నోవహు తెలుసుకొనెను. అయినను, ఆ ఓడలోని వ్యక్తులను లేక ఇతర జంతువులను బయటకు వెళ్లుటకు అనుమతించుటకు ముందు అతడు దేవుని ఆజ్ఞ కొరకు సహనముతో వేచియుండెను.

నూతనంగా శుద్ధిచేయబడిన లోకములో తమ జీవితాలను మరలా స్థాపించుకొనుటకు బయటకు ఎందుకు వెళ్ళకూడదు అని తన కుటుంబం ఆయనను ఎంత తరచుగా అడిగెను అనుట గూర్చి ఆదికాండము యొక్క రచయిత మనకు బయలుపరచుట లేదు. వారు ఓడలోనికి వెళ్లి సుమారుగా ఒక సంవత్సరం అయ్యినది కాబట్టి, వారి ఆశ్రయ స్థానము నుండి దానిలోని వాసులంతా బయటకు వెళ్లుటకు దేవుని హెచ్చరికల కొరకు సహనంతో వేచియుండాలని ఆయన వారిని ప్రోత్సహించుట ఊహించదగిన విషయమే (8:6-13).

క్రొత్త ఆకాశం మరియు క్రొత్త భూమితో ఆరంభమగు ఆయన అంతిమ వాక్కు కొరకు మనం ఎదురుచూస్తుండగా, ఇట్టి సహనంతో కూడిన నిరీక్షణ కలిగిన ఎదురు చూపును దేవుడు ప్రతి తరము వారి నుండి ఆశించుచున్నాడు. మొదటి శతాబ్దంలో, ధనవంతులైన శక్తివంతులైన భూస్వాముల చేతులలో హింసను అనుభవిస్తున్న యూదులైన క్రైస్తవులకు యాకోబు వ్రాసాడు. వారితో ఈ విధంగా చెప్పాడు: “సహోదరులారా, ప్రభువు రాకడవరకు ఓపిక కలిగి యుండుడి; చూడుడి; వ్యవసాయకుడు తొలకరి వర్షమును కడవరి వర్షమును సమకూడు వరకు విలువైన భూఫలము నిమిత్తము ఓపికతో కాచుకొనుచు దానికొరకు కనిపెట్టును గదా” (యాకోబు 5:7). వాస్తవానికి, వ్యవసాయదారుడు కేవలం విత్తనం చచ్చి మొక్కలు వచ్చునంత వరకు వర్షము కొరకు ఎదురుచూచుట మాత్రమే గాక, ఆ మొక్కలు ఎదిగి ఫలమునిచ్చి అది కోతకు వచ్చునంత వరకు శీతాకాలములోను మరియు వసంతకాలములోను నిరీక్షణతో వేచియుండాలి. యేసు కోతకాలమును “యుగంతముగా”(మత్తయి 13:39) గుర్తించెను కాబట్టి, క్రొత్త నిబంధన రచయితలు ఇట్టి రూపకములను ఉపయోగించుట సమంజసమే (2 తిమోతి 2:6, 8-10; 4:6-8 చూడండి). అదే విధంగా, నూతన ప్రపంచంలో ప్రవేశించుటకు నోవహు మరియు అతని కుటుంబం దేవుడు నియమించిన సమయం కొరకు వేచియుండవలసివచ్చెను.

కష్ట పరిస్థితుల మధ్య జీవనం కొనసాగించుటకు సమస్యలను ఎదుర్కొనుచున్న క్రైస్తవులకు వ్రాయుచు హెబ్రీ పత్రిక రచయిత కూడ నోవహు విశ్వాసము మరియు నిరీక్షణతో వేదియుండుటను గూర్చి ఉదాహరణగా చెప్పెను (హెబ్రీ. 11). “విశ్వాసమనునది నిరీక్షింపబడువాటి యొక్క నిజ స్వరూపమును, అదృశ్యమైనవి యున్నవనుటకు రుజువునైయున్నది” (హెబ్రీ. 11:1) అని ఆయన చెప్పెను. భూమి చెడుతనము నుండి దుష్టత్వము నుండి శుద్ధిచేయబడిన తరువాత దేవుడు అతనికి భూమిమీద ఒక నూతన ఆరంభమును ఇస్తాడని నోవహు నమ్మెను. అట్టి శుద్ధిచేయబడిన లోకమును ఆయన మునుపెన్నడూ చూడనప్పటికీ, నోవహు యొక్క విశ్వాసం ఆయన నిరీక్షణను అనుసరించి కార్యములు చేయుటకు కావలసిన శక్తిని ఇచ్చెను. దేవుడు వాగ్దానము చేసినట్లు భూమి మీదకు జలప్రళయం రప్పించిన మహా కార్యములను ఆయన ముందుగానే చూచెను గనుక దానిపై ఆయన విశ్వాసము ఆధారపడెను. దేవుడు గతకాలంలో చేసిన క్రియలు నోవహు తాను అనుభవిస్తానని నమ్మిన నూతన సృష్టి యొక్క భవిష్యత్తులోని ఫలితాల విషయమై హామీనిచ్చాయి, మరియు “అదృశ్యమైన వాటిని” (హెబ్రీ. 11:7) అనుభవించాలనే నిరీక్షణతో దేవునికి విధేయుడగుటకు నోవహుకు ఈ రుజువు మాత్రమే చాలును.

నోవహు యొక్క కృతజ్ఞతా భావం. దైవిక ఆజ్ఞకు నోవహు కృతజ్ఞతా భావముతో స్పందించెను. అనుకూల సమయమందు, దేవుడు మరలా మాట్లాడి, కుటుంబముతో కూడ కలసి ఓడలో నుండి బయటకు వెళ్ళమని చెప్పెను. మరియు అతడు పక్షులను, జంతువులను, మరియు ప్రాకువాటన్నిటిని అవి భూమిమీద ఫలించి అభివృద్ధి చెందునట్లు ఆయన తనతో కూడ తీసుకొనివెళ్ళవలెను. ఓడలో ఉన్న వారందరిని జలప్రళయం యొక్క నీటి నుండి తన కృప మరియు దయతో రక్షించిన దేవునికి కృతజ్ఞుడై నోవహు ఓడను విడచి వెళ్ళెను. తన తెలివి, శ్రమ, లేక పనులు అతనిని అతని కుటుంబమును రక్షించలేదని అతనికి బాగుగా తెలుసు. వారు తమ జీవితాలను పూర్తిగా దేవునికి సమర్పించుకొనిరి. తప్పనిసరిగా, దేవుడు చెప్పినట్లు ఏర్పాట్లు చేయుట, ఓడను నిర్మించుట, జంతువులను తెచ్చుట, మరియు మొదలగువాటి కొరకు వారు పరిపూర్ణంగా దేవుని నమ్మవలసియుండెను; వారు దేవునికి తమ జీవితాలను పూర్తిగా సమర్పించని యెడల ఇవేవి సరిపోయేవి కాదు.

ఇట్టి గొప్ప విమోచనకు సహజ ప్రతిక్రియ, కృతజ్ఞత మరియు స్తుతితో, నోవహు దేవునికి పక్షులను మరియు జంతువులను బలిగా అర్పించుటయే. పవిత్రమైన పక్షులు మరియు జంతువుల నుండి దేవుడు దహన బలులను ఎన్నుకొనెను. ఇవన్నియు బలిపీఠం మీద పూర్తిగా దహించబడెను. నోవహు కనుపరచిన ఈ వైఖరినే నేటి ప్రజలు కలిగియుండాలని దేవుడు కోరుచున్నాడు; అయితే ఇప్పుడు, చచ్చిన జంతువుల స్థానంలో, ఆయన సజీవ యాగమును

ఆశించుచున్నాడు. క్రీస్తులో ఆయన మన కొరకు చేసిన దానికి కృతజ్ఞతగా, మన జీవితాలను అనుదినము పరిపూర్ణంగా ఆయనకు సమర్పించవలెను (రోమా. 12:1, 2; హెబ్రీ. 13:15, 16 చూడండి).

దేవుడు జ్ఞాపకం చేసికొనుట (8:1)

పంచగ్రంథములో కొన్ని సార్లు, זָכַר (zakar, “జ్ఞాపిక”) అను పదం దేవుడు అనేక విధములుగా కరుణను కనుపరచిన సందర్భములను వివరించుటకు ఉపయోగించబడెను.

భూమిని మరొక ప్రపంచవ్యాప్త జలప్రళయం నుండి కాపాడి దేవుడు మానవాళి కొరకు కార్యము చేసెను. “భూమిపైకి నేను మేఘమును రప్పించినప్పుడు ఆ ధనుస్సు మేఘములో కనబడును. అప్పుడు నాకును మీకును సమస్త జీవరాసులకును మధ్యనున్న నా నిబంధనను జ్ఞాపకము చేసికొందును గనుక సమస్త శరీరులను నాశనము చేయుటకు ఆలాగు ప్రవాహముగా నీళ్లు రావు” అని దేవుడు చెప్పెను (9:14, 15).

అబ్రాహాము ప్రార్థన వలన ఆయన లోతు వంటి కొందరు వ్యక్తులను రక్షించెను. “దేవుడు అబ్రాహామును జ్ఞాపకము చేసికొని, లోతు కాపురమున్న పట్టణములను నాశనము చేసినప్పుడు ఆ నాశనము మధ్యన లోతు నశించకుండా అతని తప్పించెను” (19:29).

గొడ్రాలైన రాహేలు గర్భము ధరించి యోసేపునకు జన్మనిచ్చుటకు ఆయన సహాయము చేసెను. “దేవుడు రాహేలును జ్ఞాపకము చేసికొని ఆమె మనవి విని ఆమె గర్భము తెరిచెను” (30:22).

ఆయన ఇశ్రాయేలు పీల్లల రోధనలకు స్పందించి వారిని ఐగుప్తు బానిసత్వము నుండి విమోచించెను. “కాగా దేవుడు వారి మూలుగును విని, అబ్రాహాము ఇస్సాకు యాకోబులతో తాను చేసిన నిబంధనను జ్ఞాపకము చేసికొనెను.” (నిర్గమ. 2:24; 6:5; 32:13 చూడండి).

ఇశ్రాయేలు సైన్యము కానాను దేశమును స్వాధీనము చేసుకొనినప్పుడు వారికి ఆయన సహాయము చేసెను. “మిమ్మును బాధించు శత్రువులకు విరోధముగా మీ దేశములో యుద్ధమునకు వెళ్లినప్పుడు ఆ బూరలు ఆర్పాటముగా ఉదవలెను అప్పుడు మీ దేవుడైన యెహోవా సన్నిధిని మీరు జ్ఞాపకమునకు వచ్చి మీ శత్రువులనుండి రక్షింపబడుదురు” అని దేవుడు మోషేతో అనెను (సంఖ్యా. 10:9).

వారి చెర తరువాత పశ్చాత్తాపం పొందిన ఆయన ప్రజలు తమ స్వదేశమునకు తిరిగివెళ్లదురని ఆయన వాగ్దానము చేసెను.

నేను యాకోబుతో చేసిన నా నిబంధనను జ్ఞాపకము చేసికొందును, నేను

ఇస్సాకుతో చేసిన నా నిబంధనను నేను అబ్రాహాముతో చేసిన నా నిబంధనను జ్ఞాపకము చేసికొందును; ఆ దేశమును కూడ జ్ఞాపకము చేసికొందును ... అయితే వారు తమ శత్రువుల దేశములో ఉన్నప్పుడు వారిని నిరాకరింపను; నిబంధనను భంగపరచి వారిని కేవలము నశింపజేయునట్లు వారయందు అసహ్యపడను. ఏలయనగా నేను వారి దేవుడైన యెహోవాను (లేవీ. 26:42-44).

ఆశీర్వాదములు దేవుని నుండి, విగ్రహము నుండి కాదు (8:22)

జలప్రళయం తరువాత, భూమి నిలిచియున్నంత వరకు “వెదకాల మును కోతకాలమును” “శీతోష్ణములును” “వేసవి శీతకాలములును” “రాత్రింబగళ్లును” ఉండక మానవుని దేవుడు తన హృదయములో అనుకొనెను (8:22). ఈ వాగ్దానము ప్రకారం, ప్రపంచం ఉన్నంత వరకు సాధారణ కాలములు కొనసాగును.

లోకములో ఉండు సహజసిద్ధమైన లయ ప్రాచీన Near Eastలోని సంతానోత్పత్తి మత నమ్మకాలకు వైరుధ్యముగా ఉన్నది. కాలముల మార్పులు ఈ దేవతల యొక్క క్రియలపై ఆధారపడెనని అబద్ధ దేవతల ఆరాధికులు చెప్పేవారు, మరియు ఆచారాలు మరియు తంత్రములతో కూడిన మానవ లైంగిక కార్యములతో వీటిని ప్రోత్సహించవలసి వచ్చేది. ఉదాహరణకు కనానీయులలో, మరణములోనికి (Mot దేవత) ప్రవేశించుట ద్వారా బయలు దేవత మరణించుట వలన శీతాకాలము వచ్చిందని చెప్పబడెను. Anath దేవత బయలును వెదకి, Motను జయించి, బయలును విడిపించుట ద్వారా వసంతకాలము వచ్చిందని వారు నమ్మేవారు. ఆ రెండు దేవతల యొక్క లైంగిక కలయిక వలన పువ్వులలో, చెట్లలో, పంటలో, మండలో, మరియు మానవులలో కూడ నూతమైన సంతానోత్పత్తి శక్తి వచ్చినట్లు వారు చూచేవారు.

ఇట్టి మతపరమైన పురాణాలు సంతానోత్పత్తి పేరిట ఆరాధికులు మరియు కానాను దేశములోని అన్యమత స్థావరాలలో ఉన్న స్త్రీ మరియు పురుష దేవదాసీల మధ్య హీనమైన లైంగిక కోరికలకు దారితీసాయి. తరువాత ఇశ్రాయేలు చరిత్రలోని విషాదం ఏమిటంటే, జలప్రళయం తరువాత దేవుడు నోవహుతో చేసిన వాగ్దానమును వారు మరచి, కనాను దేశ పురాణాలకు లొంగిపోయి, ఇట్టి విగ్రహారాధనలో తమను తాము అపవిత్రపరచుకొనిరి. నిజమైన దేవుడు వాస్తవముగా ఆజ్ఞాపించినట్లు మానవులు, జంతువులు, మరియు పంట ఫలించి, అభివృద్ధి చెందుచూ భూమిని నింపుచుండగా, ఆ ఘనతను వారు అబద్ధ దేవతలకు ఇచ్చిరి. సమస్తమును సృష్టించిన దేవుడైన యెహోవా మాత్రమే సృష్టిని ఆశీర్వదించి కొనసాగించగలడను విషయమును గ్రహించుటలో వారు విఫలమయ్యారు.

తన ప్రజలు వారి జీవితాలలో పవిత్రతను ప్రతిబింబిస్తూ ఆయన

నామమునకు మహిమ తెచ్చి ఆయనను ఘనపరచిన యెడల, వారిని ఫలింపజేసి మంచి వరములన్నియు ఇస్తానని దేవుడు వాగ్దానము చేసెను. (లేవీ. 18:21-30; 19:2, 29-31; 20:23, 24; ద్వితీ. 11:1-17; 23:17, 18; 30:11-20). ఆయనతో వారి నిబంధనకు వారు నమ్మకముగా లేనియెడల కొన్ని భయంకరమైన పరిణామాలు ఎదురవుతాయి.

సూచనలు

¹H. Eising, “אַבְרָם,” in *Theological Dictionary of the Old Testament*, trans. David E. Green, ed. G. Johannes Botterweck and Helmer Ringgren (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1980), 4:64, 70-71. ²Kenneth A. Mathews, *Genesis 1-11:26*, The New American Commentary, vol. 1A (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 1996), 383. Mathews పునరావృతమగు పదాల యొక్క పోలిక పట్టికను ఇచ్చుచున్నాడు. ³ఉదాహరణకు, John H. Walton, *Chronological and Background Charts of the Old Testament*, rev. and exp. (Grand Rapids, Mich.: Zondervan Publishing House, 1994), 14 చూడండి. ⁴ఉదాహరణకు, Derek Kidner, *Genesis: An Introduction and Commentary*, The Tyndale Old Testament Commentaries (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1967), 99 చూడండి. ⁵Alfred J. Hoerth, *Archaeology and the Old Testament* (Grand Rapids, Mich.: Baker Books, 1998), 191. ⁶7:11; 8:2 మరొక పదము, רֶבְבָא (‘*rubbah*), “ఆకాశపు తూములు [కిటికీలు]” కొరకు ఉపయోగించబడెను. ⁷Bruce K. Waltke గమనించినట్లు బలహీనమైన పావురమునకు ముందు బలమైన కాకిని బయటకు పంపిన బైబిల్ వృత్తాంతం, బలహీనమైన పక్షులను: పావురము, పిచ్చుక, మరియు తరువాత కాకి, ముందుగా బయటకు పంపిన బబులోను వృత్తాంతము కంటే ఉన్నతముగా ఉన్నది. (Bruce K. Waltke, *Genesis: A Commentary* [Grand Rapids, Mich.: Zondervan Publishers, 2001], 141; see *The Epic of Gilgamesh* 11.146-154.) ⁸Victor P. Hamilton, *The Book of Genesis: Chapters 1-17*, The New International Commentary on the Old Testament (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1990), 304-5. ⁹Ibid., 304. ¹⁰O. Kaiser, “אַבְרָם,” in *Theological Dictionary of the Old Testament*, trans. David E. Green, ed. G. Johannes Botterweck and Helmer Ringgren (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1986), 5:151.

¹¹Ralph H. Alexander, “אַבְרָם,” in *TWOT*, 1:360. *Yabesh* అను క్రియాపదం మరియు అనుబంధ నామవాచకమైన אַבְבָּשָׁה (*yabbashah*), ఇశ్రాయేలీయులు ఎర్ర సముద్రమును మరియు యోర్దాను నదిని దాటిన ఆరిన నేల కొరకు ఉపయోగించబడినవి (నిర్గమ. 14:16, 22, 29; 15:19; యెహో. 2:10; 4:22, 23; 5:1). *Yabbashah* అను పదం సృష్టి వృత్తాంతములోని “ఆరిన నేల” సందర్భంలో కూడ ఉపయోగించబడెను (1:9, 10). ¹²Hermann J. Austel, “אַבְרָם,” in *TWOT*, 2:947. ¹³G. Lloyd Carr, “אַבְרָם,” in

TWOT, 2:666-67. ¹⁴“ఇంపైన సువాసన” అను మాట దేవునికి ఇష్టమైన బలులను సంబోధిస్తూ నిర్గమకాండము, లేవీయకాండము, సంఖ్యాకాండము, మరియు యెహెజ్కేలు గ్రంథాలలో అనేక మార్లు ఉపయోగించబడింది. ¹⁵*The Epic of Gilgamesh* 11.160-161. ¹⁶ఒక వస్త్రమునకు అది కుట్టబడిన విధానం ఉన్నట్లు ఒక సూచిక దాని పురోసూచికకు అనుగుణ్యముగా ఉంటుంది: పూర్వీచేయబడిన వస్త్రమును అది కుట్టబడి విధానం ముందుగా చూపుతుంది. అయితే, వస్త్రము అది కుట్టబడి విధానం కంటే గొప్పదైనట్లే, బాప్తిస్మము (పురోసూచిక) నోవహు యొక్క “నీటి ద్వారా” రక్షణ (సూచిక) కంటే గొప్పదిగా ఉన్నది.